

Vergaderjaar 2000–2001

21 501-07

Ecofin-Raad

Nr. 326

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 19 juni 2001

¹ Samenstelling:

Leden: Witteveen-Hevinga (PvdA), Rosenmøller (GroenLinks), Van Gijzel (PvdA), voorzitter, Voûte-Droste (VVD), Noorman-den Uyl (PvdA), Giskes (D66), Kamp (VVD), Marijnissen (SP), Crone (PvdA), Van Dijke (ChristenUnie), Bakker (D66), De Vries (VVD), Hofstra (VVD), De Haan (CDA), ondervoorzitter, Stroeken (CDA), Van Beek (VVD), Balkenende (CDA), Vendrik (GroenLinks), Remak (VVD), Wijn (CDA), Kuijper (PvdA), Dijsselbloem (PvdA), Bolhuis (PvdA), Slob (ChristenUnie), Cörüz (CDA).

Plv. leden: Koenders (PvdA), Harrewijn (GroenLinks), Duijkers (PvdA), Balemans (VVD), Van Oven (PvdA), Schimmel (D66), Klein Molekamp (VVD), De Wit (SP), Hoekema (D66), Van Walsem (D66), Wilders (VVD), Blok (VVD), Dankers (CDA), Hillen (CDA), Weekers (VVD), De Pater-van der Meer (CDA), Rabbae (GroenLinks), Hessing (VVD), Van den Akker (CDA), Timmermans (PvdA), Hindriks (PvdA), Smits (PvdA), Van der Vlies (SGP), Ten Hoopen (CDA).

² Samenstelling:

Leden: Blaauw (VVD), Biesheuvel (CDA), voorzitter, Witteveen-Hevinga (PvdA), Leers (CDA), Voûte-Droste (VVD), ondervoorzitter, Rabbae (GroenLinks), Hessing (VVD), Giskes (D66), Marijnissen (SP), Crone (PvdA), Van Dijke (ChristenUnie), M.B. Vos (GroenLinks), Van Walsem (D66), Hofstra (VVD), Wagenaar (PvdA), Stroeken (CDA), De Boer (PvdA), Van den Akker (CDA), Geluk (VVD), Ravestein (D66), Verburg (CDA), Blok (VVD), Hindriks (PvdA), Dijsselbloem (PvdA), Bolhuis (PvdA). Plv. leden: Snijder-Hazelhoff (VVD), Atsma (CDA), Wijn (CDA), Klein Molekamp (VVD), Vendrik (GroenLinks), De Swart (VVD), Van den Berg (SGP), Poppe (SP), Kuijper (PvdA), Van Middelkoop (ChristenUnie), Van der Steenhoven (GroenLinks), Schimmel (D66), Van Baalen (VVD), Herrebrugh (PvdA), Van der Hoeven (CDA), Smits (PvdA), De Haan (CDA),

De vaste commissie voor Financiën¹, de vaste commissie voor Economische Zaken² en de algemene commissie voor Europese Zaken³ hebben op 31 mei 2001 overleg gevoerd met minister Zalm en staatssecretaris Bos van Financiën over:

- **het verslag van de Ecofin-raad van 7 mei 2001 (21 501-07, nr. 320);**
- **de agenda voor de Ecofin-raad van dinsdag 5 juni 2001;**
- **Fiche: Onze behoeften en verantwoordelijkheden op elkaar afstemmen – milieuaangelegenheden integreren in de economische politiek (22 112, nr. 181, fiche 1);**
- **de brief van de minister van Financiën d.d. 26 april 2001 inzake globale richtsnoeren voor het economisch beleid 2001 (EU-01-113/Fin-01-293/EZ-01-231).**

Van dit overleg brengen de commissies bijgaand beknopt verslag uit.

De **minister** deelt mee, dat het onderwerp «Witwassen van geld» van de geannoteerde agenda van de Ecofin-raad van 4 en 5 juni 2001 is afgevoerd en dat is opgevoerd het onderwerp «Macro-financiële assistentie aan de Federale Republiek Joegoslavië (FRJ)». Naar verwachting zal de discussie over de financiële assistentie aan de FRJ slechts een oriënterend karakter hebben.

Van Beek (VVD), Bakker (D66), Schreijer-Pierik (CDA), Udo (VVD), Hamer (PvdA), Koenders (PvdA), Schoenmakers (PvdA).

³ Samenstelling:

Leden: Te Veldhuis (VVD), voorzitter, Weisglas (VVD), Scheltema-de Nie (D66), Van Middelkoop (ChristenUnie), Van Oven (PvdA), ondervoorzitter, Voûte-Droste (VVD), Hessing (VVD), Hoekema (D66), Marijnissen (SP), Verhagen (CDA), Rouvoet (ChristenUnie), De Haan (CDA), Koenders (PvdA), Van den Akker (CDA), Ross-van Dorp (CDA), Karimi (GroenLinks), Bussemaker (PvdA), Timmermans (PvdA), Vendrik (GroenLinks), Weekers (VVD),

Albayrak (PvdA), Eurlings (CDA), Van Baalen (VVD), Molenaar (PvdA).

Plv. leden: Verburg (VVD), Blaauw (VVD), Dittrich (D66), Van den Berg (SGP), Valk (PvdA), Wilders (VVD), Remak (VVD), Ter Veer (D66), Van Bommel (SP), Van Ardenne-van der Hoeven (CDA), De Graaf (D66), Van der Hoeven (CDA), Waalkens (PvdA), Balkenende (CDA), Cörüz (CDA), M.B. Vos (GroenLinks), Feenstra (PvdA), Zijlstra (PvdA), Harrewijn (GroenLinks), Geluk (VVD), Visser-van Doorn (CDA), Örgü (VVD), Gortzak (PvdA), Crone (PvdA).

Vragen en opmerkingen uit de commissies

De heer **Timmermans** (PvdA) constateert dat de richtsnoeren voor het economisch beleid van de Gemeenschap ondanks hun globale karakter een verdere inkadering van de beleidsruimte met zich brengen. In feite zorgen dergelijke documenten voor druk op lidstaten om het gewenste beleid te voeren. Het is dan enigszins vreemd, dat in de richtsnoeren niets wordt gezegd over de afname van de economische groei en de verwachte stijging van de loonkosten, omdat zij juist het gevaar van stagflatie met zich brengen. Wat is de reden dat daarover ook in het CEC-advies vrij weinig wordt gezegd? Wat vindt de minister van de opvatting dat Nederland met zijn relatief hoge inflatie meer dan andere lidstaten profiteert van het lagerentebeleid? Wordt Nederland door de ministers van Financiën van andere lidstaten misschien free riders-gedrag verweten?

De heer Timmermans herinnert aan een eerder geopperde mogelijkheid om de globale richtsnoeren te gebruiken voor het realiseren van duurzaam economisch milieubeleid. Acht de minister dat mogelijk? Hij wijst erop, dat er in dat geval in de Europese energiesector een level playing field dient te zijn. Het gevaar bestaat immers dat schonere centrales niet kunnen concurreren met vervuilende centrales. Dergelijke aspecten moeten nadrukkelijk de aandacht hebben bij de introductie van de marktwerking in de energiesector.

Uit de rapportages over de besprekingen met derde landen inzake het invoeren van gelijkwaardige maatregelen voor spaartegoeden zou moeten blijken of die landen bereid zijn een bronheffing in te voeren dan wel informatie uit te wisselen over spaartegoeden van EU-ingezetenen. Niet duidelijk is of die rapportages openbaar zijn. Welk beleid wil de regering in dezen voeren voor de Antillen en Aruba? Wat is de opvatting van de minister over de uitspraken van de Bush-administratie over een OESO-code voor tax havens?

Tijdens de komende Ecofin-raad wordt besloten of de ingediende verzoeken voor verlenging van de overgangstermijnen van schadelijke belastingmaatregelen worden gehonoreerd. Welke lidstaten hebben om deze verlenging gevraagd? Wat is de mening van de regering over dit verzoek? Wat is de opvatting van de minister naar aanleiding van de beslissing van Duitsland om als enige lidstaat een afwijkende opstelling te kiezen terzake van de richtlijn over het vennootschapsrecht?

Overweegt de minister om, in navolging van andere Europese politici, zijn visie op de front-loading met euro's te herzien?

De heer **Hessing** (VVD) constateert een afname van de sterke financieel-economische positie van Nederland ten opzichte van de andere EU-lidstaten en sluit niet uit dat die afname tot opmerkingen leidt tijdens de tour d'horizon van de leden van de Ecofin-raad. In Nederland is de inflatie namelijk substantieel hoger dan in andere Europese landen, terwijl die met dezelfde externe factoren worden geconfronteerd. In dit licht is de opmerking van de heer Wellink om niet alle meevallers te gebruiken voor het doen van extra uitgaven, niet als onverstandig aan te merken. De uitspraken van de president van De Nederlandsche Bank komen overeen met de aanbeveling van de Commissie om ook na 2002 de beschikbare ruimte aan te wenden voor versnelde schuldreductie teneinde de houdbaarheid van de overheidsfinanciën, mede in verband met de vergrijzing, te verzekeren. Voor het probleem van de vergrijzing heeft de minister terecht in Stockholm aandacht gevraagd, maar niet duidelijk is welke maatregelen in dat kader genomen zullen worden. Is het mogelijk de eis te stellen, dat een bepaald gedeelte van de pensioenpremies in een fonds wordt gestort?

De globale richtsnoeren voor het economisch beleid winnen aan kwaliteit. Wel moet bedacht worden dat het effect ervan zal afhangen van de mate waarin zij worden geïmplementeerd. Wat dat betreft zijn de ervaringen in

het verleden niet hoopgevend. Vorig jaar werd de aanbeveling gedaan, dat nadruk moest worden gelegd op structurele hervormingen, maar die hervormingen laten veel te wensen over. De lidstaten zouden reeds in 2002 een vrijwel evenwichtige begroting moeten realiseren. Zal dat dan in alle EMU-landen het geval zijn? Biedt de zogenaamde peer pressure een oplossing? Het verdient aanbeveling om na het afronden van de besluitvorming over de richtsnoeren, de implementatie ervan nauwlettend te volgen. Heeft de minister op dat punt ideeën? Zijn volgens hem concretisering van de richtsnoeren nodig? De CEC wijst er namelijk op, dat reeds bij de besluitvorming afzwakking ervan door de verschillende landen dreigt. Hoe denkt de regering dat te kunnen voorkomen?

In tegenstelling tot vorig jaar is thans niet gekozen voor een afzonderlijke paragraaf over een verantwoord loongedrag van de sociale partners. Ligt hieraan een bepaalde reden ten grondslag? Vanwege de hoge inflatie verdient de loonontwikkeling immers extra aandacht. In een volgende versie van de richtsnoeren zou dan ook weer een afzonderlijke paragraaf over de loonontwikkeling moeten worden opgenomen en niet slechts een oproep.

Niet duidelijk is hoe nu de situatie per land is en in welke mate elke lidstaat zich aan de afspraken houdt. Opvallend is, dat de Amerikaanse regeringsadministratie dat wel heel goed weet. Zou het niet dienstig zijn als de Nederlandse regering het parlement voorzag van specifieke informatie over het financiële beleid van elke lidstaat? De Nederlandse regering moet andere landen wijzen op gemaakte afspraken en op die manier een bijdrage leveren aan de waarde van de euro. De Ecofin-raad is daartoe het geschikte gremium.

In dit verband rijst de vraag of het voornemen van Frankrijk om het vereiste begrotingsevenwicht pas in 2004 te realiseren niet vreemd aandoet. Gelet op het feit dat Frankrijk zijn begroting reeds in 2002 op orde zou moeten hebben, rijst de vraag of de minister aan een interventie op dit punt denkt. Zal hij verder opmerkingen maken over het Italiaanse begrotingsbeleid? Commissaris Solbes heeft zijn twijfels uitgesproken over de betrouwbaarheid van de begrotingsraming van dat land. Daar komt bij dat staatssecretaris Benschop vindt dat in de Italiaanse begroting onvoldoende rekening wordt gehouden met het probleem van de vergrijzing.

De heer Hessing wijst er voorts op, dat bij het voeren van een goed milieubeleid gewerkt zou kunnen worden met verhandelbare emissierechten. Ziet de regering de verhandelbaarheid van emissierechten als een van de «economische instrumenten» waarvan naar haar mening gebruik zou moeten worden gemaakt? Zal dit onderwerp in de Ecofin-raad aan de orde komen?

Volgens het verslag van de vorige Ecofin-raad is commissaris Solbes van mening dat de front-loading van euro's voor het midden- en kleinbedrijf in sommige landen nog extra aandacht behoeft. Betekent dit dat het midden- en kleinbedrijf rekening kan houden met verandering van de Nederlandse opstelling ten aanzien van front-loading?

Tot slot merkt de heer Hessing op, het omvangrijke stuk over het financiële reglement voor de Europese Gemeenschappen op een zeer laat tijdstip te hebben ontvangen. Hij stelt voor bij gelegenheid van een volgende vergadering dit document te behandelen.

De heer **Vendrik** (GroenLinks) meent dat de waarschuwing van de president van De Nederlandse Bank om een reactie van de minister vraagt. De heer Wellink maant de regering bij het doen van extra uitgaven uiterste terughoudendheid te betrachten, maar laat de lastenverlichting daarbij onbesproken, terwijl het bij de lastenverlichting juist om een omvangrijk pakket gaat. Wat is de opvatting van de regering op dit punt?

De heer Vendrik herinnert er voorts aan, dat een van de doelstellingen van de EMU is de euro ook buiten de EU te laten gebruiken als rekeneenheid

en betaalmiddel. Thans zegt de ECB de internationale rol van de euro niet na te streven. Wat is de reden hiervoor? Is de Nederlandse opstelling ten aanzien van front-loading van de euro inmiddels veranderd?

Volgens de Commissie zullen in de globale richtsnoeren ook milieudoelen moeten worden opgenomen en zal bij het nastreven van die milieudoelen veel meer van marktconforme instrumenten gebruik moeten worden gemaakt. Welke milieudoelen heeft men voor ogen? Zal bijvoorbeeld sprake zijn van een bepaalde reductie aan CO₂? Denkt men termijnen te hanteren en op welke terreinen zouden milieudoelen moeten gelden? Wordt gedacht aan aanbevelingen naar analogie van het Kyoto-protocol? Daarmee zou tevens een signaal richting de VS worden afgegeven.

De heer Vendrik vindt de opmerking in de stukken over de mogelijkheid van een vrijstellingsregime voor de energie-intensieve industrie veront-rustend. Elke vorm van vrijstelling voor een energie-intensieve indus-trietak is in principe onwenselijk en kan niet anders dan tijdelijk zijn. Aan welke takken van industrie denkt men overigens? Zal bij een eventueel vrijstellingsregime onderscheid worden gemaakt tussen grootverbruikers die de energie voor verwarmingsprocessen gebruiken en grootverbruikers die dat niet doen?

Om te voorkomen dat lidstaten schadelijke belastingmaatregelen nemen, is een gedragscodegroep ingesteld. Uit de tekst van de geannoteerde agenda wordt niet duidelijk of men vorderingen maakt. Er is slechts sprake van het behandelen van rapportages en daarmee ontstaat de indruk dat de gedragscodegroep een vrijblijvende praatgroep is. Wat is de stand van zaken?

Ook de heer Vendrik heeft het omvangrijke document over het financieel reglement op een zeer laat tijdstip bereikt. Hij stelt eveneens voor de behandeling ervan in een volgende vergadering te laten plaatsvinden.

Mevrouw **Giskes** (D66) steunt het voorstel van voorgaande sprekers met betrekking tot het financieel reglement. Heeft uitstel van behandeling geen gevolgen voor de inbreng van de minister in de Ecofin-raad?

Blijkens het verslag is in de vorige Ecofin-raad overeengekomen dat de verschillende lidstaten de gevolgen van de vergrijzing in hun stabiliteits- en convergentieprogramma's aan de orde stellen. Zij juicht het toe, dat op die manier het beleid op dit punt meer inzichtelijk zal worden gemaakt en dat aan het onderwerp als zodanig aandacht wordt besteed. Verder zal een rapport verschijnen over de invloed van belasting- en sociale-zekerheidssystemen op het aanbod van arbeid in Europa. Ook het onder-zoek op dit punt is een goed initiatief, maar mevrouw Giskes meent dat daarbij het aspect van het vrije verkeer van arbeiders in Europa aan de orde moet komen. Ooit lag aan het Europa zonder grenzen het idee ten grondslag, dat de mensen in alle lidstaten werk zouden kunnen accep-teren. Toch blijkt dat in de praktijk nog veel problemen met zich te brengen.

In de vorige vergadering van de Ecofin-raad is het Lamfalussy-rapport besproken naar aanleiding van de eis van het Europees Parlement om in het geval van een negatief oordeel van dat parlement over voorgestelde uitvoeringsbesluiten, tot een aanpassing van de voorstellen te kunnen komen. Het parlement wil dus invloed hebben op de maatregelen van de Commissie. Wat zijn de nieuwste ontwikkelingen op dit punt? «Een» grote lidstaat verzette zich in de vorige Ecofin-raad in krachtige bewoordingen tegen de aanbeveling van de Commissie om de uitgaven te maximeren op een bepaald percentage van het BBP. Deze aanbeveling staat naar het oordeel van deze lidstaat haaks op de eveneens door de Commissie bepleite stimulering van de publieke investeringen. Kennelijk is er in de vorige Ecofin-raad een discussie geweest over de bijdragen van de diverse lidstaten aan de EU-begroting en wil het een beperkte stijging van de betalingen teneinde die in overeenstemming te brengen met de natio-nale begrotingen. Wat is de uitkomst van de discussie geweest?

Mevrouw Giskes meent dat terecht de lijn van de heer Bolkestein ten aanzien van de pensioenvoorzieningen is gekozen. Bolkestein is voor het handhaven van het prudent person principle. Regels voor technische voorzieningen moeten van kwalitatieve en niet van kwantitatieve aard zijn. Blijkens het verslag van de vorige Ecofin-raad heeft de mededeling van commissaris Bolkestein terzake van de belasting op pensioenen niet tot discussie geleid. Betekent dit dat ook op dit punt de leden van de Ecofin-raad zich konden vinden in de voorstellen?

Wat is de stand van zaken met betrekking tot de introductie van de euro? Wat is de opstelling van de derde landen ten aanzien van de invoering van een bronheffing dan wel het verstrekken van informatie over spaartegoeden van EU-ingezetenen? Bestaat er overeenstemming over de vraag welke industrieën als energie-intensief moeten worden aangemerkt? Wat zal de opstelling van Nederland zijn in de discussie over een vrijstellingsregime voor de energie-intensieve industrie? Steunt de minister het idee dat het nooit de bedoeling is geweest de ecotaks in te voeren voor alleen de kleinverbruikers? In hoeverre is het GALILEO-project van betekenis voor het Nederlandse beleid inzake kilometerheffing?

Mevrouw Giskes vraagt zich ten slotte af wat het uiteindelijke effect van het hanteren van richtsnoeren is en wat er gebeurt als een land zich er niet aan houdt. Kan een lidstaat door een andere op de een of andere manier onder druk worden gezet? Worden de richtsnoeren door lidstaten ook gebruikt om het draagvlak voor een bepaald beleid te verwerven? Nederland zou bijvoorbeeld kunnen streven naar een waarschuwing van de Commissie op het punt van de loonvorming. De mededeling dat Nederland het niet terecht vindt dat niet langer aanbevelingen worden gedaan aan lidstaten om de loonontwikkeling in overeenstemming met de prijs- en productiviteitsontwikkeling te brengen, zou daar op kunnen duiden.

De heer **De Haan** (CDA) meent dat met de introductie van de euro de centrale regie voor het financiële beleid van de verschillende lidstaten is verbeterd. Aangezien een Europese begrotingsautoriteit ontbreekt, moet via het kader van de Ecofin-raad naar geschikte maatregelen worden gezocht om tot begrotingsovereenstemming te komen. Daartoe wordt gebruikgemaakt van de globale richtsnoeren. Om deze zo effectief mogelijk te laten zijn, is aanscherping ervan nodig. Scherp geformuleerde doelstellingen vergemakkelijken de meting van de resultaten.

De heer De Haan wijst er voorts op, dat niet duidelijk is op welke manieren de euro buiten het EMU-gebied wordt gebruikt en in welke mate. De euro kan dienen als rekeneenheid in de officiële kanalen, bijvoorbeeld om de monetaire reserves aan te geven, maar ook als particulier betaalmiddel. Is bekend in welke mate dat laatste het geval is?

In Europa zou gestreefd moeten worden naar een structureel begrotingsbeleid met heel duidelijke normen. Dat begrotingsbeleid moet ervoor zorgen dat in tijden van hoogconjunctuur oververhitting wordt voorkomen en dat in tijden van laagconjunctuur prikkels aan de economie worden gegeven. Het voeren van een anticyclisch beleid heeft vaak vanwege de vertragingen die de besluitvorming met zich brengt een ander effect dan beoogd.

Volgens de media zou de minister bevestigd hebben niet in staat te zijn maatregelen tegen de inflatie te nemen. De heer De Haan vindt de minister een dergelijke houding niet passen. Hij vreest dat als de minister werkelijk de inflatie niet weet te beteugelen, dat gevolgen zal hebben voor de Nederlandse positie in Europa. Waarschijnlijk zal het dan met peer pressure tot actie worden gemaand.

Ook de heer De Haan vraagt zich af welk heffingsregime voor de intensieve energieverbruikers gaat gelden. Hij wijst erop, dat vrijstellingen alleen in Europees kader mogen gelden. Hij sluit zich voorts aan bij de vragen die over dit onderwerp zijn gesteld.

De EU is er niet in geslaagd om een akkoord te bereiken over de voorgestelde aanpassing van Europese BTW-wetgeving op het gebied van e-commercediensten, omdat één lidstaat zijn medewerking niet wilde verlenen. Welke lidstaat was dat? Waarom verloopt de verdere discussie over het Lamfalussy-rapport zo traag? Juist voor de EU is een geharmoniseerd systeem van toezicht op de financiële markten essentieel. Tot slot merkt de heer De Haan op het zeer te betreuren dat de vergaderstukken de leden op een zeer laat tijdstip hebben bereikt. Hij zal in zijn functie als voorzitter een dergelijke gang van zaken in de toekomst niet meer kunnen accepteren.

Het antwoord van de regering

De **minister** antwoordt dat de vergaderstukken tijdig op het departement zijn verzonden. Soms ontvangt men daar de achtergronddocumentatie ook in een laat stadium en kan men niet voldoen aan de eis de stukken ruim van tevoren het parlement te doen toekomen. Wat het financieel reglement betreft, is uitstel van bespreking mogelijk, aangezien in de Ecofin-raad hierover slechts oriënterend zal worden gesproken. De Nederlandse regering heeft een positief oordeel over het reglement. Nadat het advies van het Europees Parlement is ontvangen, zal het document opnieuw in de Ecofin-raad aan de orde komen en de Kamer in de gelegenheid worden gesteld haar mening te geven.

In het algemeen stemmen de globale richtsnoeren overeen met het beleid dat Nederland wil voeren. De voorbereidende besprekingen in het Economisch en Financieel Comité doen veronderstellen dat in de definitieve richtsnoeren voldoende aandacht aan het onderwerp van de loonvorming zal worden besteed. Op die manier zullen de sociale partners in Europa het juiste signaal krijgen.

De minister beaamt dat mede vanwege het subsidiariteitsbeginsel de lidstaten afzonderlijk niet een gedetailleerd begrotingsbeleid kan worden voorgeschreven. Met het Verdrag van Maastricht is het kader van de beleidsruimte aangegeven. Verder is met het sluiten van het Stabiliteitspact een duidelijke richting afgesproken: streven naar begrotings-evenwicht of begrotingsoverschot. Op deze manier wordt bevorderd dat de gewenste stabilisatoren in het beleid zitten en het begrotingsbeleid van de verschillende lidstaten wordt gestructureerd.

Italië wordt gemaand zich aan de eerder gemaakte begrotingsafspraken te houden. De uitlatingen van commissaris Solbes over de betrouwbaarheid van de Italiaanse begrotingsraming komen overeen met de aanbeveling van de Commissie. Nederland heeft geen behoefte deze verder aan te scherpen. De minister wijst erop, dat de werking van de richtsnoeren duidelijk is geworden in het geval van Ierland. Dat land kreeg te maken met hogere inflatie, maar gaf geen gevolg aan het gestelde in de globale richtsnoeren om een restrictief begrotingsbeleid te voeren. Daarna volgde een openbare aanbeveling. Nederland heeft ook een hoge inflatie, maar voldoet tot op heden aan de globale richtsnoeren. Uit de voorjaarsnota blijkt immers dat de uitgavenkaders strikt zijn gehandhaafd en dat uitvoering is gegeven aan het gestelde in het regeerakkoord op het punt van de schuldreductie. Een openbare aanbeveling voor Nederland wordt dan ook niet verwacht. De minister zegt toe, de Kamer regelmatig op de hoogte te houden van de ramingen van de begrotingssaldi van de euro-landen.

De in de media gemelde veronderstelling dat de Nederlandse regering niet aan bestrijding van de inflatie doet, is niet terecht. De hogere inflatie is overigens niet het gevolg van beleid. Zij is voor een deel te wijten aan een statistisch effect van de belastingherziening en voor een deel het gevolg van de neiging van oververhitting van de economie. Door de sterke groei is er krapte op de arbeidsmarkt, met daardoor sterkere loonstijgingen dan elders in Europa. De regering is voornemens strikte uitgavenkaders te hanteren en meer het accent te leggen op schuld-

reductie dan op lastenverlichting. Weliswaar is een pakket aan lastenverlichting te verwachten, maar dat vloeit voort uit de afspraak dat meevallers voor de helft worden aangewend voor lastenverlichting en intensiveringen en voor de helft voor schuldreductie. De lastenverlichting zou met het oog op de huidige situatie kunnen worden toegespitst op verbetering van de werking van de arbeidsmarkt. De minister bevestigt dat een structureel beleid de voorkeur heeft boven een anticyclisch beleid. Met de miljoenennota zal duidelijk worden of een beperking van het uitgavenkader, waarvoor de president van De Nederlandsche Bank pleit, in de rede ligt. Het deel van de meevallers dat niet aan reductie van de staatsschuld wordt besteed, hoeft uiteraard niet geheel aangewend te worden voor verbetering van de werking van de arbeidsmarkt. Niet uitgesloten is dat, bijvoorbeeld ter verbetering van de internationale concurrentiepositie, de vennootschapsbelasting wordt verlaagd of milieumaatregelen worden gefinancierd. Hierover heeft echter nog geen definitieve besluitvorming plaatsgevonden. Wel lijkt het waarschijnlijk dat de rentemeevallers worden benut voor ruimte binnen het uitgavenkader. Het idee dat daarmee de staatsschuld onvoldoende wordt gereduceerd om later de problemen van de vergrijzing te kunnen opvangen, is in die zin niet terecht daar de intensiveringen door middel van de meevallers ook de gezondheidszorg betreffen en juist in de gezondheidszorg heeft men te maken met de gevolgen van vergrijzing.

De minister beaamt dat voor een goede marktwerking in de energiesector, een level playing field is gewenst. Daartoe zouden voor de energieopwekking in de verschillende landen dezelfde milieunormen moeten gelden en de liberalisatie verder moeten worden doorgevoerd. Het streven van de Nederlandse regering is erop gericht, het milieu in de globale richtsnoeren meer aandacht te geven.

De minister zegt dat, mede in het licht van de opvattingen van de president van de Europese Centrale Bank (ECB), het weinig zin heeft opnieuw de discussie over de front-loading met euro's te openen. Van eventuele nieuwe ontwikkelingen wordt de Kamer op de hoogte gesteld. Verder wijst hij erop, dat de internationale rol van de euro de aandacht heeft. Op de obligatiemarkten speelt deze munt een dominante rol. Voorzover gegevens van de ECB hierover niet aan een geheimhoudingsplicht onderhevig zijn, zullen zij de leden worden verstrekt. Het is overigens nooit de bedoeling geweest het gebruik van de euro buiten het eurogebied nadrukkelijk te promoten. De welvaartsvoordelen daarvan zijn marginaal.

De minister zegt dat de ontwikkelingen terzake van de dertiende richtlijn zijn aandacht hebben, maar dat hij geen mededelingen kan doen over de procedure die de Nederlandse regering wil volgen. Hij betreurt het dat Duitsland zich van de gemeenschappelijke positie heeft gedistantieerd en hij zal in de diplomatieke sfeer de nodige pogingen in het werk stellen om het proces van conciliatie te bevorderen.

Stringente regels voor Pensioenfondsen zouden indruisen tegen het beginsel van subsidiariteit. Wel wordt met het oog op de vergrijzingsproblematiek aan de lidstaten gevraagd hun overheidsfinanciën een duurzaam karakter te geven. Zij dienen hierover in hun stabiliteits- en convergentieprogramma's te berichten. Bij het voeren van een duurzaam overheidsbeleid zijn er echter verschillende technieken om de pensioenvoorzieningen zeker te stellen. In alle gevallen zal de ene lidstaat zich tegenover de andere moeten kunnen verantwoorden en moeten kunnen aantonen dat als gevolg van de vergrijzing zich geen ontsparing van de overheidsfinanciën zal voordoen.

De minister meent dat de milieudoelen met meer marktconforme instrumenten kunnen worden nagestreefd en dat naleving van het Kyoto-protocol aandacht verdient. Eventueel zal in dit kader met een beperkt aantal landen moeten worden samengewerkt. De Ecofin-raad heeft zich in zijn advies voorafgaande aan de Top in Nice positief uitgelaten over de mogelijkheid van verhandelbare emissierechten. De minister wijst er

voorts op, dat de voorgenomen kilometerheffing niet afhankelijk hoeft te zijn van het GALILEO-project. Tot slot merkt hij op dat er overeenstemming is over het hanteren van het plafond van de EU-begroting dat in Berlijn is afgesproken en dat met betrekking tot het Lamfalussy-rapport geen nieuwe ontwikkelingen te melden zijn.

De **staatssecretaris** zegt dat het komende halfjaar gebruikt zal worden voor overleg met derde landen over het invoeren van dezelfde maatregelen die de EU hanteert voor spaartegoeden. Hierover zijn geen openbare rapportages beschikbaar. De besprekingen hebben vooralsnog een oriënterend karakter. Onderwerp van gesprek zal onder andere de zekerheid zijn die derde landen moeten hebben dat alle landen waarmee overleg over de spaartegoeden wordt gevoerd, dezelfde maatregelen nemen. Er bestaan bij de diverse landen uiteraard verschillende voorkeuren ten aanzien van die maatregelen, maar de verwachting is dat het overleg tot een positief resultaat zal leiden. De besprekingen met Aruba en de Antillen ter zake van de spaartegoeden worden ingebed in het bredere kader van de gedachtewisseling over de belastingwetgeving voor het Koninkrijk.

De Primarolo-groep heeft destijds een pakket van 66 aanbevelingen gedaan om schadelijke belastingmaatregelen af te schaffen. Aan de hand van een rapportage wordt meegedeeld, wat de voortgang is. Verschillende lidstaten is gevraagd voor welke maatregelen die volgens de gedragscode als schadelijk zijn aan te merken, een langere overgangstermijn zou moeten gelden. Er is echter geen besluitvorming geagendeerd. Nederland stelt zich op het standpunt dat in elke lidstaat vergelijkbare faciliteiten moeten gelden.

In de OESO is de mogelijkheid van een code voor tax havens besproken, hetgeen tot opmerkingen door de Bush-administratie heeft geleid. Dergelijke initiatieven van de OESO vloeien juist voort uit de wens van de Amerikanen om in het internationaal betalingsverkeer meer fiscale discipline aan te brengen. De discussie over BTW op e-commerce betreft nog de mogelijke concurrentieverstorende effecten. Deze discussie is nog niet afgerond.

De staatssecretaris zegt voorts dat niet duidelijk is of en, zo ja, voor welke energie-intensieve industrieën een vrijstellingsregime zou kunnen gelden. Nederland vindt dat de afspraken zowel de structuur als het tarief moeten betreffen en dat in het geval van heffingen een zo breed mogelijke grondslag moet gelden. Verder moet er oog zijn voor mogelijke effecten op de concurrentiepositie van bedrijven en moeten criteria worden opgesteld aan de hand waarvan kan worden bepaald of een bedrijf al dan niet energie-intensief is. In dit verband zijn twee mogelijkheden aan de orde. In het ene geval wordt uitgegaan van de totale energiekosten ten opzichte van de toegevoegde waarde en bij de andere van de energiebelasting die een bedrijf moet betalen ten opzichte van de toegevoegde waarde. Nederland is vooralsnog van mening dat aan de hand van het laatste criterium bepaald moet worden of sprake is van een energie-intensieve industrie. Zou men zich baseren op de energiekosten, dan zou bij stijging van de energieprijzen de roep om compensatie kunnen klinken. Wanneer op dit punt geen overeenstemming met alle lidstaten kan worden bereikt, wordt samenwerking met een kleinere groep niet uitgesloten. Een gezamenlijk optreden blijft de voorkeur houden.

Nadere gedachtewisseling

De heer **Timmermans** (PvdA) merkt op dat de kracht van het systeem van de openbare aanbevelingen nog onduidelijk blijft. Het werkelijke effect ervan zou pas kunnen blijken wanneer een groot land zich daar niet aan houdt. Voorts meent hij dat de richtsnoeren het gevaar met zich brengen te veel de budgettaire problematiek te behandelen. Steun van de verschil-

lende lidstaten zal uiteindelijk dan verworven kunnen worden als ook vraagstukken zoals die van de arbeidsmarkt aandacht krijgen.

De heer **Vendrik** (GroenLinks) zegt nogmaals dat het hanteren van vrijstellingsregimes voor energie-intensieve energieën het realiseren van milieudoelstellingen bemoeilijkt. Mocht bij het heffen van een energietaks de concurrentiepositie in het geding zijn, dan kan gedacht worden aan nationale programma's waarmee bedrijven compensatie ontvangen. Weliswaar bestaat de kans dat dergelijke programma's strijdig zijn met het staatssteunartikel, maar slechter dan strijdigheid met het staatssteunartikel is het hanteren van een generieke vrijstelling.

De **minister** zegt dat hem door zijn Europese collega-ministers is verzekerd dat voor grote lidstaten eenzelfde beoordelingsregime geldt als voor de kleinere lidstaten en de grote lidstaten dus evenzeer met een openbare aanbeveling te maken kunnen krijgen als de kleine. Hij steunt het idee van de heer Timmermans dat de richtsnoeren een breed terrein moeten betreffen. Zij moeten de lidstaten wijzen op wenselijke maatregelen terzake van onderwerpen als de arbeidsmarkt, milieu enz. en niet alleen gericht zijn op de budgettaire problematiek.

De **staatssecretaris** zegt de opmerkingen van de heer Vendrik terzake van de Europese energiebelasting in zijn nadere afwegingen te zullen betrekken. Hij wijst erop, dat de mogelijkheid van nationale terugbetaling van energiebelasting niet alleen aangemerkt kan worden als staatssteun, maar dat die vaak ook gebonden zijn aan een termijn. Dat laatste zou weer een structurele oplossing in de weg staan.

De **voorzitter** zegt dat over de behandeling van het financieel reglement in een procedurevergadering zal worden besloten.

De voorzitter van de vaste commissie voor Financiën,
Van Gijzel

De voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Biesheuvel

De voorzitter van de algemene commissie voor Europese Zaken,
Te Veldhuis

De griffier van de vaste commissie voor Financiën,
Janssen